

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1948

ANDRA KAMMAREN

Nr 6

I N N E H Å L L

	Sid.
Lördagen den 7 februari.	
Interpellationer av:	
herr Lundqvist, ang. försäljningen av AB Osram-Elektra- verken	5
herr Dickson, ang. priset å vissa maltdrycker	5
Tisdagen den 10 februari.	
Svar på fråga av herr Persson i Svensköp rörande äkta makars beskattning	7
Svar på fråga av herr Kristensson angående utsträckt inbe- talingstid för fordonsskatten	8
Interpellation av herr Fahlman angående stipendier för lär- lingsutbildning utom hemorten	10
Onsdagen den 11 februari.	
Utgifter å driftbudgeten: för flera huvudtitlar gemensamma frågor	13
Utgifter å tilläggsstat II: justitie-, inrikes-, kommunikations-, ecklesiastik- och folkhushållningsdepartementen	13
Statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel	13
Skatteavdrag för pensionsavgifter	15
Justitie- och militieombudsmännens ämbetsförvaltning	15
Lagfaren domares ålder	15
Lagfartsförteckningars avskaffande	19
Upphävande av 5 § kyrkolagen m. m.	19
Arrendators ersättning för vissa förbättringar av fastighet ..	19
Lag om rätt för arrendator att bortföra stråfoder	19

	Sid.
Interpellationer av:	
herr Gustafsson i Bogla, angående den andliga vården vid fångvårdsanstalterna	20
herr Kempe, angående den stigande arbetslösheten bland byggnadsarbetarna, m. m.	20
herr Dahlgren, angående tillämpningen av den nya skatte- uppbördsförordningen	22
herr Östlund, angående viss ändring av gällande bestäm- melser om yrkesmässig slakt.	23

Lördagen den 7 februari

kl. 2 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 31 sistlidna januari och den 3 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att ledamoten av riksdagens andra kammare Hildur Nygren på grund av sjukdom (pharyngobronchitis acut.) icke kan deltaga i riksdagens arbete under tiden 4/2—11/2 48 intygas.

Stockholm den 5 februari 1948.

Hjördis Nilsson,
leg. läkare.

Härmed intygas att riksdagsmannen Bengt Samuel Norup är intagen på karolinska sjukhusets kir. klin. för akut bukåkomma (pancreatitis ac.) och tills vidare (åtminstone 2 veckor) är oförmögen till riksdagsmannaarbete.

Karolinska sjukhuset den 6 februari 1948.

Nils Hultengren,
t. f. avd.-läk.

Kammaren beviljade herr Norup ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare från och med den 6 innevarande februari.

§ 3.

Herr statsrådet *Mossberg* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 48, angående stöd åt fiskerinäringen m. m.;

nr 49, angående inrättande av en fiskeristyrelse med statens fiskeriförsök m. m.;

nr 51, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den

18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; nr 52, angående fortsatt tullfrihet för Svenska röda korset för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel;

nr 53, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen Rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livs- förnödenheter;

nr 58, med förslag till lag om samsbruksföreningar m. m.;

nr 59, angående höjning av vissa postavgifter;

nr 62, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom m. m.;

nr 63, med förslag till lag om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus m. m.; och

nr 64, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 13 § 3 mom. lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket, m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 4.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid:

till statsutskottet propositionerna:

nr 39, angående befrielse för postbi-trädet Ingrid Maria Johansson från viss ersättningsskyldighet;

nr 43, angående utbyggnad av Västerås ångkraftstation;

nr 46, angående vissa frågor om befrielse från ersättningsskyldighet; och

nr 47, angående befrielse från skyldighet att återbetala för mycket utbetalta löne- och pensionsbelopp;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 54, med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293);

nr 55, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas; och

nr 56, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1942 (nr 493) om avverkningsskyldighet; samt

till utrikesutskottet propositionen nr 57, angående godkännande av protokoll rörande det fransk-svenska varuutbytet m. m.

§ 5.

Föredrogs den av herr *Engström* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern i anledning av den tilltagande utflyttningen från Gotland till fastlandet.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Föredrogs den av herr *Persson* i Svensköpp vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet i anledning av indragningen av koncessionen för Malmö—Genarps järnväg.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggs-

stat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser inrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde; och

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om bemyndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder för ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel, jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning;

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken;

Interpellation angående försäljningen av AB Osram-Elektraverken.

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av 17 § förordningen den 16 juni 1875 (nr 42) angående lagfart å fång till fast egendom; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av kap. 5 kyrkolagen m. m.; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 kap. 17 § lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt för arrendator att bortföra stråfoder.

§ 8.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr LUNDQVIST, som anförde: Herr talman! Frågan om avveckling av tyska intressen i vissa svenska företag har tid efter annan tilldragit sig allmänhetens intresse. Det synes angeläget, att denna avveckling verkställas på sådant sätt, att ifrågavarande företag placeras på fasta händer, att de nya ägarna äro kapabla att bevara och utveckla dessa företag och att vidare dessa ägare kunna förutsättas icke komma att utnyttja företagen i syfte att bygga ut en monopolställning, utan tvärtom låta dem medverka till uppehållande av en effektiv konkurrens. Såvitt jag kunnat förstå, ha sådana synpunkter också varit vägledande för regeringens sätt att handhava dessa frågor. Det väckte därför på många håll tillfredsställelse, att regeringen lämnade Kooperativa förbundet tillfälle att inköpa Osram-Elektraverken. Genom en sådan placering av detta företag skapades nämligen garantier för att in- och utländska monopolintressen icke skulle komma att få inflytande på företaget.

När emellertid Kooperativa förbundet omedelbart efter övertagandet av Os-

ram-bolaget sålt detsamma till en grupp av enskilda intressenter, har detta väckt förvåning inom vida kretsar. Om man också kan utgå ifrån att Kooperativa förbundet haft goda skäl för denna nya försäljning, har förfarandet dock väckt till liv åtskilliga frågor. Man har allmänt föreställt sig, att försäljningen till Kooperativa förbundet skulle innebära en fast placering av företaget. Eftersom detta nu icke varit fallet, reser sig spørsmålet, huruvida företaget nu fått en fast placering eller om tilläventyrs nya försäljningar kunna tänkas, varigenom företaget eventuellt skulle komma att helt eller delvis tillhöra intressenter, som icke motsvara de uppställda kraven. Jag utgår ifrån att de nuvarande ägarna motsvara dessa krav; redan på denna punkt synes dock en förklaring från regeringshåll vara av värde.

Under åberopande av vad jag ovan anført anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet Kock få rikta följande fråga:

Kan det anses säkerställt att AB Osram-Elektraverken nu är och i framtiden kommer att vara placerat hos ägare, som icke företräda vare sig tyska intressen eller in- och utländska monopolintressen på här ifrågavarande marknad?

Denna anhållan bordlades.

§ 9.

Ordet lämnades på begäran till

Herr DICKSON, som yttrade: Herr talman! I en den 3 januari 1948 dagtecknad proposition nr 7 föreslog Kungl. Maj:t bl. a., att skatten å maltdryck av andra klassen skulle höjas från förutvarande 30 öre per liter till 39 öre och att höjningen skulle träda i kraft den 1 innevarande månad. Detta skulle betyda en skattehöjning av 3 öre per pilsnerflaska om $\frac{1}{3}$ liter. Syftet med höjningen av denna indirekta skatt sades vara att densamma skulle ingå såsom ett led i kampen mot inflationen

Interpellation i anledning av priskontrollnämndens beslut i fråga om priset å vissa maldrycker.

genom att minska balansen mellan köpkraft och varutillgång. Propositionen snabbbehandlades av riksdagen, som den 28 januari biföll bevillningsutskottets hemställan om bifall till propositionen i berörda del.

Förutsättningen för riksdagens bifall måste anses ha varit den, att det ovan angivna syftet därmed skulle realiseras.

Den 2 februari utfärdade priskontrollnämnden i anledning av riksdagens beslut nya bestämmelser angående utförsäljningspriserna å bl. a. pilsner, vilka meddelades genom annonsering i dagspressen. Enligt detta priskontrollnämndens beslut höjdes pilsnerpriset med 2 öre vid utförsäljning i detaljhandeln. Beträffande övrig pilsnerkonsumtion vidtogos inga höjningar. Priset å restauranger och kaféer skulle således bibehållas vid den tidigare nivån. Förordningen angående de höjda skattesatserna hade emellertid trätt i kraft redan den 1 februari. Detta medförde bl. a., att bryggeriernas marginal sänktes med 1 öre och restaurangernas och kaféernas med 2 öre genom priskontrollnämndens beslut.

I dag har emellertid i pressen meddelats, att priskontrollnämnden med ändring av sitt tidigare beslut genomfört en generell höjning av pilsnerpriset med minst 3 öre att tillämpas från och med den 9 februari.

Den förutsättning, som riksdagen utgick från vid sitt ovannämnda beslut, infriades således icke genom priskontrollnämndens första meddelande. Att priskontrollnämnden senare ändrat sig torde ha berott på starka påtryckningar. Man kan emellertid fråga sig, hur priskontrollnämnden på sätt som skett egenmäktigt kunnat sätta sig över riksdagens beslut. Den frågan bör givetvis riktas till det statsråd, som är ansvarigt för priskontrollnämndens verksamhet.

Med anledning av vad således anförts får jag anhålla om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande frågor:

Hur är det möjligt, att priskontrollnämnden på sätt som skett kunnat sätta sig över ett riksdagens beslut?

Ämnar herr statsrådet vidtaga sådana åtgärder, att något dylikt ej kommer att upprepas i fortsättningen?

Denna anhållan bordlades.

§ 10.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1948/49 under riksstatens första huvudtitel, avseende anslagen till hov- och slottsstaterna; och nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 2 § avlösningsreglementet den 15 juli 1944 (nr 546) för personal i det allmänna civilförsvaret; samt

från andra lagutskottet:

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 15 juni 1934 (nr 265) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor; och

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under hemvärnstjänstgöring.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 2.12 em.

In fidem

Gunnar Britth.

Tisdagen den 10 februari

kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 4 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att redaktör Gunnar Adolfsson på grund av sjukdom är förhindrad deltaga i riksdagsarbetet före den 17 dennes, intygas.

Malmö den 9 februari 1948.

Sven Adahl,
leg. läkare.

Att fru Disa Västberg, född den 17 maj 1891, Stockholm, på grund av kärleksjukdom är förhindrad att deltaga i riksdagens arbete fr. o. m. 9 februari—11 mars, intygas.

Hultafors den 6 februari 1948.

Isak Unhäll,
leg. läkare.

Kammaren beviljade fru Västberg ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 9 innevarande februari till och med den 11 nästkommande mars.

§ 3.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 60, angående anslag till bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar; och nr 61, angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket.

Dessa propositioner bordlades.

§ 4.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **WIGFORSS**, som anförde: Herr talman! Herr Persson i Svensköp har frågat mig, om jag vore i tillfälle att meddela när sambeskattningsakkunniga väntades ha slutfört sitt uppdrag eller om något förslag i ämnet komme att föreläggas årets riksdag.

Till svar får jag meddela att jag under hand av de sakkunnigas ordförande inhämtat, att med hänsyn bland annat till det omfattande statistiska utredningsarbete, som erfordras för att belysa de hithörande spörsmålen, de sakkunniga icke räkna med att kunna framlägga något förslag i ämnet förrän under senare hälften av detta år.

Härpå yttrade:

Herr **PERSSON** i Svensköp: Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet och chefen för finansdepartementet för det lämnade svaret.

Frågan om grunderna för äkta makars beskattning har ju vid olika tillfällen under de senaste åren varit föremål för riksdagens behandling. När sambeskattningsakkunniga tillsattes 1946, beräknade man, att de sakkunnigas uppdrag skulle vara slutfört under år 1947. Frågan om äkta makars beskattning fick i den stora skattereformen vid fjolårets riksdag en provisorisk lösning på så sätt, att sambeskattningen bibehölls, men ett skattefritt avdrag vid statsbeskattningen infördes för förvärvsarbetande gift kvinna och motsvarande avdrag vid kommunalbeskattningen höjdes till 300 kronor.

Svar på fråga rörande äkta makars beskattning. — Svar på fråga angående inbetalningstiden för fordonsskatten.

Därmed har man emellertid icke på något sätt löst frågan om lättnader i skattehänseende för gift kvinna, som arbetar i mannens rörelse, t. ex. i jordbruk. Varje förslag om införande av avdragsrätt för denna stora kategori förvärvsarbetande kvinnor avvisades av bevillningsutskottet under hänvisning till att de sambeskattningsakkunniga i en promemoria, som bifogats skattepropositionen, förklarar sig skola under sitt fortsatta arbete uppta även den frågan till prövning. Utskottet underströk emellertid i sitt utlåtande ganska kraftigt det obilliga i en sådan kategoriklyvning och förklarade sig dela den uppfattningen, att därest skattefritt avdrag för förvärvsarbetande gift kvinna skulle förekomma, borde det medges även gift kvinna, som deltar i mannens förvärvsverksamhet. Man torde nog kunna säga, att den kategori förvärvsarbetande gifta kvinnor, varom här är fråga, kanske förnämligast inom jordbruk och handel, med en viss otålighet inväntar det utredningsresultat som sambeskattningsakkunniga kunna komma till i sitt arbete.

En annan sak, som också förtjänar påpekas, är, att skattemyndigheterna vid uppgörande av källskattetabellerna icke lämnat någon vägledning för avdragens storlek i de fall, då sambeskattnings skall ske. Detta har fört med sig, att då gift kvinna sammanbor med mannen och båda ha förvärvsarbete, den situationen uppkommit, att deras sammanlagda skatteavdrag enligt källskattetabellerna icke täcker den verkliga skatten för årets inkomst. Även med hänsyn till detta förhållande är det önskvärt, att det snart blir resultat av de sambeskattningsakkunnigas arbete.

Herr **BLADH**: Herr talman! Det viktigaste är, synes det mig, att man, när frågan slutligen skall avgöras, har kommit fram till den bästa och mest till-

fredsställande lösningen. Det viktigaste är då icke, att man forcerat fram ett resultat. I avvaktan på en god lösning av spörsmålet föreslog som bekant Kungl. Maj:t i våras, att riksdagen skulle besluta genomföra ett provisorium, d. v. s. ett tillfälligt avdrag, som senare kunde justeras. Det skulle icke vara bindande i något avseende, varken i fråga om principen eller i fråga om beloppets storlek.

Nu visade det sig, när de sakkunniga skulle börja behandla saken, att vad man förut anade besannades, nämligen att frågan var synnerligen komplicerad. Vi äro fullt medvetna om att när vi skola lägga fram ett förslag, detta bör stödjas av så många fakta som möjligt och att också statistiska beräkningar böra bifogas. En sådan statistisk beräkning pågår för närvarande. En man är anmodad att göra den och har åtagit sig uppgiften, och så fort han är färdig och olika alternativ hunnit prövas, komma de sakkunniga att framlägga sitt förslag. Att bara forcera fram det är icke det bästa sättet. Vi äro litet var medvetna om att ingen tid får försittas och att det icke får bli något dröjsmål i onödan. Ett så tillfredsställande resultat som möjligt är vad vi böra eftersträva. Detta är hela förklaringen till att förslag icke redan föreligger från de sakkunniga.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 5.

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **WIGFORSS**, som anförde: Herr talman! Herr Kristensson har till mig riktat följande fråga:

För den händelse regeringen icke har ändrat mening i fråga om en förhöjning av fordonsbeskattningen frågas, huruvida regeringen har för avsikt att utsträcka inbetalningstiden för den nuvarande fordonsbeskattningen, så att bilägare icke behöva inbetala denna

Svar på fråga angående inbetalningstiden för fordonsskatten.

före den 15 februari utan kunna vänta därmed till dess beslut fattats om den samlade fordonsskattens höjd.

Postförskott å bilskattekvitto skall författningsenligt utsändas till vederbörande bilägare i god tid före den 1 februari. Bilskatten inbetalas därefter under tiden den 1—15 februari. Myndigheternas arbete med uppbörden är sålunda till en väsentlig del redan slutfört, varjämte åtskilliga bilägare redan inbetalat sin skatt.

Den föreslagna särskilda automobilskatten torde, därest den av riksdagen antages, inte kunna träda i kraft förrän den 1 april i år. Någon nämnvärd avregistrering av bilar i anledning av den föreslagna nya skatten kan sålunda inte antagas ske förrän den 1 april, vilket betyder att praktiskt taget alla bilägare ha att betala den vanliga automobilskatten åtminstone för första kvartalet 1948. Den enklaste och mest arbetsbesparande utvägen synes då vara att låta uppbörden av den vanliga automobilskatten fortgå i föreskriven ordning och att därefter restituera den på återstoden av året belöpande skatten till sådana bilägare, som i anledning av den nya skatten avregistrera sina bilar till den 1 april.

Härpå yttrade

Herr KRISTENSSON: Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet och chefen för finansdepartementet för svaret på min fråga.

Om regeringsförslaget beträffande fordonsskatten går igenom, komma säkerligen många bilägare att avregistrera sina bilar. Många få då nämligen icke råd att hålla bil. Det finns många bilägare med svag ekonomisk bärkraft som ha köpt använda och ofta tunga vagnar, och för dem kommer skattehöjningen att bli avsevärd. Också höjningen av bensinskatten kommer i någon mån — fastän i mindre utsträckning — att inverka så, att personer avregistrera sina vagnar. De ha varken

råd eller lust att fortsätta med en dyrbar körning.

Nu säger finansministern, att förfarandet med uppbörd under vanlig tid icke kommer att medföra några större svårigheter för myndigheterna. Jag måste erkänna, att min tanke, när jag lämnade fram denna fråga, delvis var den, att det för de statliga myndigheterna skulle vara något bekvämare med ett uppskov, tills beslut var fattat angående bilskattnas höjd, än med restitution till en stor mängd bilägare. Jag skall dock gärna erkänna, att jag förstår statsrådets synpunkter. Kvar står emellertid, att det för den enskilde bilägaren skulle vara fördelaktigt med ett uppskov till den tidpunkt, då bilbeskattningen slutligen fastställts, så att han hade större möjlighet att bedöma sin förmåga och sin lust att hålla sin bil i gång.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 6.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 48, angående stöd åt fiskerinäringen m. m.; och

nr 49, angående inrättande av en fiskeristyrelse med statens fiskeriförsök m. m.;

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 51, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 52, angående fortsatt tullfrihet för Svenska röda korset för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel; och

Interpellation angående stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten.

nr 53, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen Rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 58, med förslag till lag om sambruksföreningar m. m.;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 59, angående höjning av vissa postavgifter;

till statsutskottet propositionen, nr 62, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom m. m.;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 63, med förslag till lag om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus m. m.; samt

till behandling av lagutskott propositionen, nr 64, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 13 § 3 mom. lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket, m. m.

§ 7.

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 13, 14, 18, 19, 21 och 23, bevillningsutskottets betänkanden nr 6 och 7, första lagutskottets utlåtanden nr 1—5 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 3 och 4.

§ 8.

Föredrogs den av herr *Lundqvist* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till statsrådet fru Kock, angående försäljningen av AB Osram-Elektraverken.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 9.

Föredrogs den av herr *Dickson* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan

att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i anledning av priskontrollnämndens beslut i fråga om priset å vissa maltdrycker.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 10.

Avlämnades följande motioner, nämligen av:

herr *Persson* i Norrby *m. fl.*, nr 381, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 32, angående anslag till jordbruksekonomisk undersökning, m. m.; och

herr *Dickson*, nr 382, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till skogsvårdslag m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 11.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **FAHLMAN**, som anförde: Herr talman! I Kungl. Maj:ts proposition nr 1 till 1946 års riksdag anförde dåvarande chefen för eklelesiastikdepartementet under punkten 8: 251 (sid. 475—490), att *spörsmålet om stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten*, vore betydelsefullt samt att departementschefen förutsatte, att överstyrelsen för yrkesutbildning upptog detsamma och framlade de förslag, som överstyrelsen komme att finna motiverade. Riksdagen uttalade i sin skrivelse 1946: 8 punkt 246, att den i likhet med departementschefen ansåge, att det betydelsefulla spörsmålet om stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten, borde upptagas till övervägande av överstyrelsen för yrkesutbildning.

I sina anslagsäskanden för nästkommande budgetår har överstyrelsen för

Interpellation angående stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten.

yrkesutbildning hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor till stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten. I årets statsverksproposition är emellertid den av överstyrelsen för yrkesutbildning sålunda gjorda hemställan icke föremål för något omnämnande.

Jag tillåter mig understryka det för det svenska hantverkets framtid utomordentligt betydelsefulla problem, som den alltjämt bristande rekryteringen till flertalet hantverksyrken utgör. Svårigheterna att intressera för hantverket lämplig ungdom att underkasta sig den härför erforderliga lärotiden hava under senare år alltmer tilltagit. Givetvis har rådande högkonjunktur med rika arbetsmöjligheter inom olika delar av samhällslivet härvidlag spelat en betydelsefull roll, men det bör ihågkommas, att hantverkets rekryteringssvårigheter äro av gammalt datum. Hantverket har sålunda dragits med dylika svårigheter även under tider, då genom befolkningens ökning nya kadrer av ungdom tillförts produktionslivet. En av de avgörande faktorerna för frågan om rekryteringen till lärlingsutbildningen inom hantverket är otvivelaktigt huruvida den enskilde kan få ekonomisk möjlighet att genomgå en lång och för flertalet jämförelsevis dyrbar utbildning. Såsom överstyrelsen för yrkesutbildning i sin hemställan anfört, torde icke de löner, som inom vissa yrken enligt kollektivavtalen eller träffade överenskommelser kunna utgå, möjliggöra för en fullständigt obemedlad elev att taga plats som lärling, särskilt om utbildningen icke kan meddelas i hemorten. Jag vill härtill anmärka, att staten ju visserligen utger bidrag till hantverksmästare för utbildning av lärling, vilka bidrag sedan budgetåret 1946/47 utgå med 900 kronor för fullständig utbildning av varje lärling, men att ifråga-

varande bidrag, vilket också bekräftas av verkställda undersökningar, icke på långt när motsvara de för arbetsgivaren i samband med lärlingsutbildningen uppkommande kostnaderna. I själva verket hava under senare år trots den propaganda, som på området utförts av hantverkets organisationer, icke obetydliga svårigheter uppstått att intressera arbetsgivarna för lärlingsutbildning i erforderlig omfattning. Orsaken härtill är i första hand att söka i de ekonomiska uppoffringar, som lärlingsutbildning medför för arbetsgivaren.

Såsom överstyrelsen för yrkesutbildning vidare anfört, får frågan om stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten, betraktas som ett led i de allmänna strävandena att bereda alla ungdomar, oberoende av hemort och föräldrarnas ekonomiska ställning, lika möjligheter till utbildning. Stipendierna skulle sålunda i vissa hänseenden fylla samma syfte som de grundstipendier, som enligt beslut av 1946 års riksdag kunna tilldelas elever vid läroverk och liknande skolor.

Förutom stipendium har överstyrelsen jämväl ansett, att ersättning bör utgå för resekostnader vid anställningens tillträdande. Särskilt för ungdom i vissa delar av Norrland torde nämligen sistnämnda utgift ofta bliva mycket betungande.

Givetvis bör samhället icke lämna stipendier åt ungdom, som tager lärlingsanställning utom sin hemort, om lämplig utbildning kan beredas därstädes. Medverkan av den offentliga arbetsförmedlingen torde därför i varje särskilt fall krävas.

Enligt överstyrelsens hemställan skulle stipendierna icke böra begränsas till hantverksutbildning utan även avse annan yrkesutbildning inom näringslivet, främst då inom den egentliga industrien. Såvitt jag kan förstå, skulle

Interpellation angående stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten.

emellertid stipendierna framför allt få sin betydelse för utbildningen inom hantverket och den därmed besläktade mindre industrien.

Överstyrelsens anslagsberäkning är grundad på att ca 1 000 lärlingar årligen skulle beräknas komma i fråga för stipendierna, dock att man under första året torde behöva räkna med högst 300 stipendier. Stipendiebeloppet skulle uppgå till 55 kronor per månad, motsvarande 500 kronor per läsår, vilket är det belopp, efter vilket de vanliga skolstipendierna utgå.

Även om jag till fullo inser de svårigheter av statsfinansiella skäl, som hava föranlett departementschefen att avstå från att framlägga proposition i ärendet, har jag dock velat fästa hans uppmärksamhet på det utomordentligt angelägna behov, som det här är fråga om. Riksdagen lämnade ju också 1946 ett klart besked om sin inställning till frågan. Statens anslag till yrkesutbildningen äro ännu så länge av en blygsam storleksordning jämförda med kostnaderna för annan utbildning. I nuvarande läge, då det framför allt gäller att stimulera till ökad produktivitet, måste emellertid åt yrkesutbildningen rent principiellt ägnas ett särskilt intresse. Det synes mig därför vara ett ovist sparsamhetsnit att be-

skära möjligheterna att förbättra och bredda yrkesutbildningen i landet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa om kammarens medgivande att till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet framställa följande spörsmål:

1. Vilken är statsrådets motivering för att överstyrelsens för yrkesutbildning framställning om anvisande av anslag till stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten, ej gjorts till föremål för proposition till årets riksdag trots det stora behovet av förbättrad och vidgad praktisk yrkesutbildning?

2. Har statsrådet för avsikt att verka för att senare erforderligt anslag till dylika stipendier äskas?

Denna anhållan bordlades.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag.

§ 13.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Larsson i Stockholm under 12 dagar från och med den 11 innevarande februari.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 4.19 em.

In fidem

Gunnar Britth.

Onsdagen den 11 februari

kl. 11 fm.

§ 1.

Herr statsrådet *Weijne* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 65, angående anslag för budgetåret 1948/49 till överstyrelsen för yrkesutbildning.

Denna proposition bordlades.

§ 2.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionen,

Ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel.

nr 60, angående anslag till bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar; och

till behandling av lagutskottpropositionen, nr 61, angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket.

§ 3.

Föredrogos var för sig och hänvisades till jordbruksutskottet följande på bordet liggande motioner, nämligen:

nr 381 av herr *Persson* i Norrby m. fl.; och

nr 382 av herr *Dickson*.

§ 4.

Föredrogos den av herr *Fahlman* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet angående stipendier till ungdom, som önskar genomgå lärlingsutbildning utom hemorten.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5.

Föredrogos vart efter annat statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser inrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde; och

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

§ 6.

Föredrogos bevillningsutskottets betänkande nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om bemyndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder för ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 3 januari 1948 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 9, hade Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, hemställt om riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder för ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedlen på nedan angivna sätt, nämligen

1) genom överföring till statsverket av — utöver de belopp som enligt hittills gällande föreskrifter skulle till statsverket överföras — ytterligare 10 % av insatserna vid totalisatorspel, vilken ändring borde träda i tillämpning den 1 april 1948;

Ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedel.

2) genom höjning av priset för deltagande i av Aktiebolaget Tipstjänst anordnade tippningstävlingar från 25 till 30 öre för varje rad, vilken höjning borde genomföras från och med den 1 juli 1948; samt

3) genom höjning av priset för lottsedel i Svenska penninglotteriet aktiebolag från 10 till 12 kronor för varje lottsedel, vilken höjning borde gälla i fråga om lottsedlar som komme att försäljas till dragningen i maj 1948 och senare dragningar.

Till utskottets behandling hade överlämnats ett antal motioner.

I den i anledning av propositionen väckta motionen II: 109 av herr *Hagberg i Luleå m. fl.* hade hemställts, att riksdagen måtte avslå förevarande proposition.

Utskottet hemställde,

1) att riksdagen måtte, med avslag å motionen II: 109 av herr *Hagberg i Luleå m. fl.*, bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 9; samt

2) att de likalydande motionerna I: 175 av herr *Domö m. fl.* och II: 237 av herr *Håstad m. fl.*, i vad desamma avsåge propositionen nr 9, måtte, i den mån de icke kunde anses besvarade genom vad utskottet i sitt betänkande anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Reservationer hade avgivits

1) av herrar *Velander, Axel Ivar Anderson, Hagberg* i Malmö och *Henriks-son*; samt

2) av herr *Sandberg*, utan angivet yrkande.

Utskottets hemställan föredrogs, och anförde därvid:

Herr *PERSSON* i Landafors: Herr talman! I serien av objekt för skärpt beskattning utgöra totalisator-, tips- och lotterimedlen en del. I motionen II: 109 har kommunistiska gruppen angivit huvudmotiveringen till att vi motsätta oss

och yrka avslag på denna skärpta beskattning.

Herr talman! Till denna motivering ber jag att få hänvisa, och jag yrkar bifall till vår motion II: 109, vilket innebär avslag å bevillningsutskottets förslag till skärpt beskattning i fråga om totalisator-, tips- och lotterimedel.

Herr *OLSSON* i Gävle: Herr talman! Jag skall nöja mig med en enkel hemställan om bifall till vad bevillningsutskottet här föreslagit. Det är bara att konstatera, att inte ens den kommunistiske representanten i skatteberedningen kunde på dessa punkter prestera den motivering som använts i fråga om de andra. Det kan ju knappast sägas att ett genomförande av detta förslag på något sätt sänker levnadsstandarden för dem som därav beröras.

Jag hemställer alltså, herr talman, om bifall till bevillningsutskottets förslag.

Herr *PERSSON* i Landafors: Herr talman! Den huvudmotivering och de synpunkter som framförts av den kommunistiska gruppen rikta sig mot hela denna rad av förslag till extra beskattning. Denna motivering gäller även detta avsnitt i den långa serien. Det är uppenbart att denna extra beskattning gör sig kännbar över hela linjen, och man kan inte rycka ut en särskild grupp och lägga särskilda synpunkter på den. Beskattningen innebär ju över hela linjen att den blir kännbar för dem som skola vara med och deltaga i kostnaderna. Den allmänna motiveringen gäller sålunda även detta avsnitt av den extra beskattningen.

Herr *OLSSON* i Gävle: Herr talman! Jag väntade bara på detta konstaterande. Det ger mig anledning att i min tur konstatera, att det på kommunistiskt håll på fullt allvar betraktas som en *sänkning av levnadsstandarden för det arbetande folket* att man inte får bedriva »spel och dobbel» till de förutvarande priserna.

Ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

Efter härmed slutad överläggning gav herr talmannen propositioner dels på bifall till utskottets förevarande hemställan dels ock på avslag såväl därå som å Kungl. Maj:ts förslag i ämnet; och biföll kammaren vad utskottet hemställt.

§ 7.

Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 8.

Föredrogs och lades till handlingarna första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

§ 9.

Föredrogs första lagutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

Genom en den 9 januari 1948 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 19, vilken behandlats av första lagutskottet, hade Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

Detta förslag var av följande lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Härigenom förordnas, att 4 kap. 1 § rättegångsbalken skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 KAP.

1 §.

Lagfaren domare skall vara svensk medborgare och hava avlagt för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov.

Ej må — — — i konkurstillstånd.

Den som ej fyllt tjugufem år må utöva domarämbete allenast i den begränsade omfattning Konungen bestämmer.

Om kunskapsprov och villkor i övrigt för utövande av domarämbete förordnar Konungen.

Utskottet hemställde, att riksdagen — med förklaring, att riksdagen funnit ändring böra vidtagas i det genom propositionen framlagda lagförslaget — måtte för sin del antaga nedan angivna förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken:

(Utskottets förslag:)

Härigenom förordnas, att 4 kap. 1 § rättegångsbalken skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 KAP.

1 §.

Lagfaren domare skall vara svensk medborgare och hava fyllt tjugufem år samt hava avlagt för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov.

Ej må — — — i konkurstillstånd.

Angående behörighet för den som ej fyllt tjugufem år att fullgöra domaruppgift av mindre omfattning samt om kunskapsprov och villkor i övrigt för utövande av domarämbete förordnar Konungen.

Reservation utan angivet yrkande hade avgivits av herrar *Olsson* i Mellerud, *Berg* och *Lindberg*.

Sedan utskottets hemställan föredragits, yttrade:

Herr HEDLUND i Östersund: Herr talman! Jag har inte deltagit i överläggningen inom utskottet i detta ärende. Men jag kan inte underlåta att nu passa

Ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

på tillfället att uttala att det är mycket anmärkningsvärt, att första lagutskottet funnit sig föranlåtet att formulera om det lagförslag som riksdagen nu har att behandla. Kungl. Maj:t föreslår att tingsnotarier som inte fyllt tjugofem år skola vara behöriga att fullgöra vissa domaruppgifter. Rättegångsbalken medger inte utan denna lagändring att detta får ske. Första lagutskottet, som delar Kungl. Maj:ts uppfattning, finner att Kungl. Maj:ts formulering av paragrafen inte är tillfredsställande, och därför skriver man om paragrafen. Både Kungl. Maj:ts förslag och första lagutskottets förslag äro acceptabla. Det är min uppfattning. Men vad jag reagerar mot, det är att första lagutskottet på mindre än en timme finner sig kapabelt att skriva om en lag, som varit föremål för så mycken sakkunnig utredning som denna lag varit innan Kungl. Maj:t lämnade den ifrån sig. Inom departementet beredes lagstiftningen av lagbyrån, departementschefen granskar resultatet, och så går det till lagrådet, som yttrar sig över det. Det är sålunda en mycket grundlig förberedande behandling som detta lagförslag som alla andra lagförslag undergått. Men så kommer det till första lagutskottet, och där är man beredd att på ett par timmar skriva om lagen med motivering att den av Kungl. Maj:t formulerade lagen inte är tillräckligt tydlig. Jag frågar mig vart det skall bära hän, om första lagutskottet och även andra utskott, som ha med lagstiftning att skaffa, så där på stående fot skriva om lagarna. Jag reagerar mot detta, eftersom det inte alltid är sagt att första lagutskottet träffar rätt när det formulerar om lagarna. Om jag haft tillfälle att sitta i utskottet vid behandlingen av ärendet — jag satt vid väggen — så skulle jag ha anslutit mig till reservanterna och yrkat bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Jag tillåter mig därför, herr talman, ehuru det kanske är hopplöst att vinna kammarmajoritet, att med hänvisning till

vad jag anfört få yrka bifall till den formulering av paragrafen som Kungl. Maj:t föreslagit.

Herr LINDBERG: Herr talman! Under detta utlåtande finnas antecknade tre reservanter, bland dem undertecknad. Vi ha reserverat oss på samma grund som herr Hedlund i Östersund nu angivit. Vi ha ansett att Kungl. Maj:ts förslag borde godtagas och att en sådan där obetydlig ändring inte borde göras. Den av utskottet föreslagna lydelsen är inte ägnad att göra lagtexten ett enda dugg klarare och tydligare än Kungl. Maj:ts förslag.

Vi ha inte velat skriva någon mera utförlig reservation, då ju frågan är av mindre betydelse. Men vi anse som sagt att det är en smula klåfingrigt av lagutskottet att ändra på Kungl. Maj:ts förslag, särskilt som man har anledning förmoda att frågan i departementet varit föremål för särskilt noggrant övervägande. Den omständigheten att en ledamot av utskottet varit av den uppfattningen, att Kungl. Maj:t utan lagändring skulle ha rätt att besluta i dessa frågor, alltså genom bestämmelser i domsagostadgan, är ju i och för sig icke något motiv för att man skall skriva om lagen.

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Herr LINDQVIST: Herr talman! Herr Hedlund, som yrkade bifall till Kungl. Maj:ts förslag, vet mycket väl att jag i sak har samma uppfattning som han. Jag hade också från början för avsikt att anmäla reservation mot utskottsmajoritetens förslag. Men då det, såvitt jag kan se, endast är fråga om en omskrivning, som ingenting betyder i sak, har jag ansett det onödigt att man tog upp en strid om denna fråga. Jag tror herr Hedlund ger mig rätt i att det i sak ingenting betyder, om man tar Kungl. Maj:ts förslag eller utskottets förslag. Då nu utskottsmajoriteten stannat vid

Ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

denna ändring, anser jag att man bör godtaga den.

Jag hemställer därför, herr talman, om bifall till utskottets förslag.

Herr **LJUNGQVIST**: Herr talman! Jag anser också att denna fråga inte är av så stor betydelse, att man behöver taga upp någon mer ingående debatt om densamma. Gentemot herr Hedlund i Östersund vill jag emellertid säga, att det förefaller som om sakkunskapen varit delad. Det är såvitt jag förstår just på grund av den uppfattning, som hystes av juristerna inom första lagutskottet, som utskottet gick på den linje som utskottet gjort. Man ville hålla fast vid huvudregeln om tjugofemårsgränsen för lagfaren domare och sedan medge Kungl. Maj:t att göra undantag från denna huvudregel. Man tyckte inte om att huvudregeln inte var skarpt fixerad, vilket den inte var i Kungl. Maj:ts förslag.

Herr Lindqvist har enligt min uppfattning rätt när han säger att skillnaden är obetydlig. Jag har för min del röstat med majoriteten inom utskottet, och jag har gjort det av det skälet att jag tyckte argumenteringen övervägde till förmån för den uppfattning som juristerna inom första lagutskottet hävdade. Någon större fråga är det som sagt inte.

Jag yrkar bifall till första lagutskottets förslag.

I detta anförande instämde herr *Gustafsson* i Lekåsa.

Herr **RYLANDER**: Herr talman! Jag har inte haft tillfälle att deltaga i första lagutskottets beslut i denna fråga, ehuru jag var med under ett förberedande stadium av behandlingen. Därvid framställde jag yrkande om bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Jag vill därför nu instämma i yrkandet om bifall till propositionen. Jag gör detta desto hellre som jag anser, att någon erinran av betydelse icke kan göras mot Kungl. Maj:ts förslag. Gentemot vad utskottets ärade

ordförande anförde om att det bara är fråga om en omskrivning, som i sak ingenting betyder, skulle jag vilja säga — utan att närmare ingå på saken — att det synes mig vara en god regel, att ett utskott och kanske i all synnerhet första lagutskottet, när det bara är fråga om en omskrivning, som i sak ingenting betyder, följer det förslag, Kungl. Maj:t efter en ingående prövning framlagt.

Herr talman! Jag yrkar bifall till propositionen.

Herr **LINDBERG**: Herr talman! Med anledning av herr Ljungqvists anförande skall jag be att få säga ytterligare ett par ord. När utskottet först behandlade frågan var man överens om att godkänna Kungl. Maj:ts förslag. Det blev alltså preliminärt beslutat att så skulle ske. Vid det sammanträde, där detta preliminära beslut fattades, var man även överens om ett visst skrivsätt i motiveringen. När sedan utskottet sammanträdde till justering, hade man emellertid helt och hållet gått ifrån det gamla preliminära beslutet. På yrkande av en ledamot, som vid det första sammanträdet icke hade något att invända mot förslaget, beslöt utskottets majoritet att göra denna ändring. Man tycker nog att det är en smula oegentligt att det går till på det sättet vid behandlingen av ett ärende.

Jag vidhåller, herr talman, mitt yrkande om bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Chefen för justitiedepartementet, herr statsrådet **ZETTERBERG**: Herr talman! Jag hade egentligen inte tänkt taga till orda i denna fråga. Jag antog, att utskottets förslag skulle gå igenom utan vidare, och eftersom det bara gäller en formuleringsfråga, ansåg jag inte erforderligt att yttra mig. Men då det nu uppstått diskussion om saken, anser jag det vara min skyldighet att deklarerat min ståndpunkt.

Ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

Här föreligger ingen oenighet i sak. Alla äro ense om att de unga notarierna i domsagorna skola få utföra vissa mindre domaruppgifter. Vad man tvistar om är bara hur detta skall uttryckas i lagen. För närvarande står det på följande sätt i rättegångsbalken: »Lagfaren domare skall vara svensk medborgare och hava fyllt tjugofem år . . .». Någon ytterligare lagbestämmelse här om finns inte. När vi i departementet fingo vår uppmärksamhet riktad på denna sak, tyckte vi, att även om man förut utan någon undantagsbestämmelse i lag ansett det möjligt för Kungl. Maj:t att medgiva notarier under tjugofem år att utföra vissa domaruppgifter, så borde man nu införa en uttrycklig föreskrift härom, eftersom rättegångsbalken är en ny och modern lag, på vilken man har större krav i fråga om tydlighet än som kan ställas på äldre författningar. Kungl. Maj:ts förslag formulerades så, att man tog bort det absoluta kravet på att domare skall ha fyllt tjugofem år och i stället satte till ett särskilt stycke, där det står, att den som ej fyllt tjugofem år får utöva domarämbete endast i den begränsade omfattning som Konungen bestämmer. Första lagutskottet har velat ändra detta på så sätt, att utskottet bibehållit regeln om att domare skall ha fyllt tjugofem år. Det ser alltså ut som en absolut bestämmelse, men för att möjliggöra vad man vill komma fram till, har utskottet i ett senare stycke tillagt följande: »Angående behörighet för den som ej fyllt tjugofem år att fullgöra domaruppgift av mindre omfattning — — — förordnar Konungen.»

När det blev olika meningar inom utskottet om hur denna sak skulle ordnas, var utskottets ärade ordförande, herr Lindqvist, älskvärd nog att uppsöka mig och fråga om min mening. Vi voro ju överens om hur det skulle vara i sak, och beträffande formuleringen sade jag honom, att jag tyckte Kungl. Maj:ts förslag var klarare och bättre, men att jag inte ville öppna någon tvist

om rena formuleringsfrågor. Om utskottet nödvändigt ville ha en annan formulering, skulle jag därför inte sätta mig emot det.

Därmed trodde jag saken var klar. Men när nu frågan ändå kommit upp och flera ledamöter av kammaren yttrat sig till förmån för Kungl. Maj:ts förslag, kan jag inte underlåta att framhålla, att jag fortfarande anser detta innefatta en bättre formulering än utskottets avfattning.

Herr HEDLUND i Östersund: Herr talman! Jag skulle beträffande den omformulering av paragrafen som skett inom första lagutskottet kunna nämna, att de personer inom utskottet som ville formulera om paragrafen hävdade att Kungl. Maj:t, oberoende av vad som nu står i rättegångsbalken, skulle kunna göra undantag för unga tingsnotarier och ge dem behörighet att utföra vissa domargöromål. Men så blev det klart påvisat för dem att så icke var förhållandet och att därför en ändring av rättegångsbalken borde ske. Då böjde de sig, men deras kärlek till formulering av rättegångsbalken — och deras benägenhet att vara Konungen överlägsen — tvang dem att i alla fall göra om Kungl. Maj:ts förslag. Det är därför utskottets förslag ser ut som det gör.

Jag vill göra kammaren uppmärksam på att här är en allvarlig sak att beakta. I första lagutskottet är det inte så värst många jurister, men de som äro där äro mycket duktiga — och jag höll på att säga mycket farliga. Att då överlåta till första lagutskottet, som mest består av lekmän, att skriva om Kungl. Maj:ts lagar kan ha sina vanskligheter. Detta är det egentliga skälet till att jag yrkar på att kammaren skall följa Kungl. Maj:ts förslag. I sak vill ju inte utskottet på något sätt skilja sig från Kungl. Maj:t.

Jag vidhåller alltså alltjämt mitt yrkande att Kungl. Maj:ts formulering av lagtexten blir antagen.

Ändrad lydelse av 4 kap. 1 § rättegångsbalken.

Herr LJUNGQVIST: Herr talman! Som kammarens ärade ledamöter finna ha juristerna något delade meningar i denna sak. Jag kan inte elda upp mig till något absolut bestämt ståndpunktstagande, och jag yttrade mig inte heller i utskottet. Men jag skulle vilja fråga första lagutskottets här närvarande ledamöter en sak: Var det inte så att man även i den första skrivningen var ense om att den i propositionen föreslagna lagändringen syntes utskottet innebära en längre gående fullmakt för Kungl. Maj:t att dispensera från bestämmelsen om lagfaren domares ålder än som av motiveringen till lagändringen påkallades? Jag måste medge att jag inte så särskilt intresserat åhörde juristernas invecklade resonemang i det avseendet, men jag har ett bestämt minne av att utskottets ledamöter voro ense om att Kungl. Maj:ts lagformulering sträckte sig längre än motiveringen påkallade. Med begagnande av det lekmannaförnuft som jag till äventyrs kan ha kom jag då till den slutsatsen, att det vore riktigare att ha en huvudregel som fixerade 25-årsåldern men i en senare passus i paragrafen medge Kungl. Maj:t att göra undantag därifrån. Jag tycker det är ett ganska enkelt och självklart ståndpunktstagande, och jag har därför ingen anledning att frågå mitt yrkande om bifall till första lagutskottets förslag.

Härmed var överläggningen slutad. Herr talmannen gav propositioner dels på bifall till utskottets förevarande hemställan dels ock på bifall till Kungl. Maj:ts förslag i ämnet oförändrat; och fann herr talmannen den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad. Herr Ljungqvist begärde emellertid votering, i anledning varav efter given varsel följande voteringsproposition upplästes och godkändes:

Den, som vill, att kammaren beträffande första lagutskottets förevarande

utlåtande nr 3 bifaller Kungl. Maj:ts förslag i ämnet oförändrat, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit utskottets hemställan i berörda utlåtande.

Sedan kammarens ledamöter härefter intagit sina platser och voteringspropositionen blivit ännu en gång uppläst, verkställdes omröstning genom uppresning; och befanns därvid flertalet av kammarens ledamöter hava röstat för ja-propositionen, vadan kammaren bifallit Kungl. Maj:ts förslag i ämnet oförändrat.

§ 10.

Föredrogos vart efter annat:

första lagutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av 17 § förordningen den 16 juni 1875 (nr 42) angående lagfart å fång till fast egendom; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av kap. 5 kyrkolagen m. m.; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 kap. 17 § lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt för arrendator att bortföra stråfoder.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden hemställt.

§ 11.

Herr *Gustafsson* i Lekåsa avlämnade en av honom och herr *Onsjö* under-

Interpellation angående den andliga vården vid fångvårdsanstalterna.

Interpellation angående den stigande arbetslösheten bland byggnadsarbetarna, m. m.

tecknad motion, nr 383, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 54, med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Vidare avlämnades följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till skogsvårdslag m. m., nämligen

nr 384 av herr *Hedlund* i Rådomb. fl.;

nr 385 av herr *Persson* i Norrby;

nr 386 av herr *Rubbestad* m. fl.;

nr 387 av herr *Hæggbloom* m. fl.; och

nr 388 av herr *Persson* i Svensköpm. fl.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 12.

Ordet lämnades på begäran till

Herr GUSTAFSSON i Bogla, som anförde: Herr talman! Under tidigare år har det vid statens anstalter för fångvård liksom i regel vid samhällets korrektionsinrättningar av olika slag ansetts av betydelse att internerna fostrades även i karaktärshänseende och därmed återinpassades i samhället som dettas lojala och nyttiga medborgare. Ordnad själavård genom särskilt anställda präster samt skolundervisning genom lärare upprättades. Det torde också vara klart, att härigenom för åtskilliga lagöverträdare vid straffets avtjänande beretts tillfälle till en inre samling och fördjupning, som gjort deras liv bättre och lyckligare för både dem själva och deras närmaste. En kristen påverkan har ej sällan visat sig vara enda vägen för en lagöverträdare att varaktigt bli en redbar och samhällsnyttig person, varjämte möjligheten att äga tillgång till en religiös personlighet mången gång i mörka och bittra stunder för den internerade är till tröst och hjälp. Man är alltså beredd att säga, att en genom samhället självt ordnad och uppehållen själavård i våra fångvårdsanstalter måste äga betydelse.

Genom de olika åtgärder som under senare år företagits å straffverkställighetens område har det gamla fångvårds-systemet i väsentliga avseenden förvandlats. I mångt och mycket har denna utveckling varit till gagn. Att de stora fångelserna ersatts av kolonier med möjlighet till en mera individualiserad arbetsfostran, torde kunna betecknas som en god utveckling. Det har dock sagts, att härunder behöves av andlig vård och fostran kommit att försummas. Det måste dock vara uppenbart, att en fångvård, som genom omläggning till smärre anstalter, ändå blir så mycket kostsammare än tidigare, icke bör försumma de möjligheter, som en ordnad andlig vård av internerna skänker. Av denna anledning ber jag därför att till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet få framställa följande frågor:

1. Är det herr statsrådet bekant om fångvårdsmyndigheterna numera finna en ordnad själavård eller kristlig påverkan i övrigt i fångvårdsanstalterna av mindre betydelse än tidigare?

2. Om det alljämt anses av vikt, att andlig vård beredes de internerade, huru tänka sig vederbörande denna böra utformas för framtiden och vad är i detta hänseende redan utfört, särskilt inom de nya vårdformerna?

Denna anhållan bordlades.

§ 13.

Ordet lämnades på begäran till

Herr KEMPE, som yttrade: Herr talman! Regeringens åtgärd att begränsa investeringarna inom byggnadsindustrin har inte bara ökat bekymren bland de bostadslösa utan också framkallat en omfattande arbetslöshet bland byggnadsarbetarna. Läget allvar på bostadsmarknaden framgår i någon mån av en artikel i det senaste numret av tidningen Stockholm, vilken utgives av Stockholms stadskollegium. Tidningen skriver: »Stockholms stads bostadsför-

Interpellation angående den stigande arbetslösheten bland byggnadsarbetarna, m. m.

medling har liggande 21 000 ansökningar om bostad, vilka för närvarande icke kan tillgodoses. Redan behovet av bostad för ett mycket stort antal bostadslösa är så betydande att man måste tala om en verklig bostadsnöd i Stockholm. Härtill kommer att många familjer bebor lägenheter som inte fyller rimliga krav på utrymmesstandard och är olämpliga ur hälsosynpunkt.»

Samtidigt med att det råder en verklig bostadsnöd i Stockholm äro, enligt uppgift från byggnadsfackföreningarna, över 3 000 byggnadsarbetare arbetslösa. Hur stor arbetslösheten är bland byggnadsarbetarna i hela landet har det icke varit möjligt att erhålla uppgift om. Informationer från ett flertal större och medelstora städer visa dock att arbetslösheten bland byggnadsarbetarna är i stigande. Regeringens restriktiva politik att inskränka byggnadsverksamheten har resulterat i att trots arbetskraftsbristen på andra håll tusentals byggnadsarbetare gå arbetslösa. Visserligen ingick i regeringens plan att dirigera över arbetskraft från byggnadsverksamheten till andra näringsgrenar, men detta har till en del misslyckats, vilket man också kunde förutse med kännedom om förhållandena inom byggnadsfacken. Medan de yngre arbetarna lätt absorberas av andra industrigrenar, ha de äldre och medelålders byggnadsarbetarna givetvis svårare att byta eller erhålla anställning.

För övrigt har en stor del av industrien numera tillräckligt med arbetskraft. Så synes förhållandet vara i Värmland, vilket framgår av en artikel i Nya Wermlands-Tidningen, där man framhåller följande: »Det finns nämligen bara två industrier i länet — järnverken i Storfors och Nykroppa — som f. n. kan ta emot ytterligare arbetskraft och även där rör det sig om relativt sett små arbetsstyrkor. Övriga industrier ha fullt jobb med att sysselsätta sina egna arbetare. Och skogen kan inte heller ta emot så många byggnads-

arbetare — 500-600 man på sin höjd — när väderleksförhållandena blivit mera gynnsamma.» Med all rätt frågar man sig, om vi ha råd att låta tusentals arbetare, som intet annat önska än att få bygga bostäder, vara sysslolösa.

Statsmakterna ha vid upprepade tillfällen framhållit behovet av att öka produktionen av nyttigheter. Bostäder tillhöra väl om något nyttoproduktionen. Byggnadsindustrien utgör en nyckelindustri, och på många orter i landet kan man inte, även om det finns tillgång på arbetskraft, öka arbetarantalet inom industrien, handeln och jordbruket utan att först bygga bostäder. Under sådana förhållanden synes det mig, som om regeringen borde ompröva frågan om restriktionerna på detta område, vilka under senare tid medfört en stark begränsning av investeringarna i produktionen av såväl bostäder som skolor, sjukhus och övriga sociala och kulturella inrättningar.

Enligt Finanstidningen ha vi en total eftersläpning av 20 000 lägenheter vid senaste årsskiftet mot 10 000 lägenheter vid årsskiftet 1946—47. Till avsevärd del är detta säkerligen ett resultat av den senare tidens restriktiva bostadspolitik. Är angivna siffra riktig, fordras det verkliga krafttag för att taga igen denna eftersläpning. Den begränsade tillgången på material utgör i sig själv en regulator i fråga om byggnadsproduktionen. Vad regeringen därför borde överväga i denna situation är hur alla de hinder, som stå i vägen för att i snabbast möjliga tempo kunna likvidera bostadsbristen, skola kunna övervinnas. Kontrollen över byggnadsmaterialproduktionen bör skärpas, så att den produktionsapparat som finns utnyttjas till hela sin kapacitet samtidigt som regeringen bör ta initiativ till utbyggande av denna viktiga produktionsgren.

På de platser i landet, vilka i dag redovisa arbetslöshet bland byggnadsarbetarna, bör det vara möjligt att öka byggnadstillståndsgivningen för att ge

Interpellation angående tillämpningen av den nya skatteuppbördsförordningen.

de arbetslösa full sysselsättning. Det finns enligt byggnadsarbetarnas egna uppgifter även många arbetsobjekt som kräva ringa materialåtgång.

Med stöd av vad som anförts hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande frågor:

1) Har statsrådet uppmärksammat, att den skärpta investeringsbegränsningen och regleringen inom byggnadsproduktionen medfört en stigande arbetslöshet bland byggnadsarbetarna?

2) Är statsrådet beredd att i anledning av arbetslösheten bland byggnadsarbetarna och den alltjämt rådande bostadsbristen upptaga till omprövning den restriktiva bostadspolitik, som under senare tid utformats, och därmed öka byggnadskvoten av bostäder?

3) Kan det förväntas några initiativ från regeringen i syfte, dels att åstadkomma en effektivare kontroll av byggnadsmaterialproduktionen, så att hela dess kapacitet utnyttjas, och dels en utbyggnad av denna produktion inom de områden, där materialbristen är störst?

Denna anhållan bordlades.

§ 14.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr DAHLGREN, som anförde: Herr talman! Vissa grupper av verkstadsarbetare ha genom såväl lokala avtal som riksavtal fått möjlighet att erhålla ersättning för onormal förbrukning av arbetskläder. Så är fallet med svetsare, brännare, nitare m. fl., som genom lokala uppgörelser erhålla ersättning kvartalsvis för kläder som bränts eller slitits sönder i en utsträckning, som ligger över det normala. De av mig kända högsta ersättningsbeloppen i dylika fall utgöra 45 kronor per kvartal. Enligt

verkstadsavtalet § 13 utgår ersättning för arbetskläder, som förstörts genom smörja, oljor och liknande preparat. Dessa ersättningar ha, liksom ersättning för förslitning av *egna* verktyg, enligt den tidigare gällande skatteuppbördsförordningen varit fria från skatt. Dylika ersättningar angavos i resp. arbetares självdeklaration, men avdrogos sedan under rubriken »Utgifter för inkomsternas förvärvande». I vissa fall kunde inträffa, att taxeringsnämnderna inte följde den praxis som var gällande, men sedan vederbörande överklagat nämndens beslut medgavs skattefrihet.

Då lagen om skatt vid källan började tillämpas, medförde detta att skatt även kom att utgå på de ersättningar, som här angivits och vilka tidigare varit skattebefriade. Vid framställning till centrala uppbördsnämnden om skattebefrielse å de ersättningar här angivits har hänvisats till avgiven förklaring av häradskrivaren i Ale-Vättle fögderi (nämndens meddelande nr 44/1947) vari säges att »angivna ersättningar skola enligt 32 § kommunalskattelagen i vederbörande arbetstagares självdeklarationer redovisas som intäkt. Om och i vad mån avdrag för motsvarande kostnader för fullgörande av tjänsten må äga rum måste prövas vid den årliga taxeringen». — »Det i 10 § uppbördsförordningen medgivna undantaget från inkomstberäkningen för preliminärskatteavdrag kan icke anses tillämpligt i förevarande fall.»

Jag kan inte dela den uppfattning som företrädes i detta nämndens yttrande. De ersättningar, som utgå i de fall jag här påtalat, utgöra kompensation för de *totala* förluster arbetarna åsamkats vid vissa arbetens utförande. Dessa ersättningar äro enligt gällande praxis inte beskattningsbara, varför det enligt min mening inte bör göras källskatteavdrag på desamma då dessa utbetalas.

Med vad jag här anförut anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till

Interpellation angående viss ändring av gällande bestämmelser om yrkesmässig slakt.

statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande frågor:

Har herr statsrådet observerat de av mig påtalade förhållandena i fråga om tillämpningen av den nya skatteuppbördsförordningen?

Om så skulle vara fallet, har herr statsrådet för avsikt att meddela nya direktiv, som skulle innebära rättelse i förenämnda fall?

Denna anhållan bordlades.

§ 15.

Herr ÖSTLUND erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Enligt de nya bestämmelser angående yrkesmässig slakt, som livsmedelskommissionen med Kungl. Maj:ts bemyndigande meddelat i sitt cirkulär nr 3012, kommer kommissionen i samband med genomförandet av ifrågavarande bestämmelser att föreskriva ett slopande av den hittills föreliggande rätten för djurägare att själv nedslakta kalv med levande vikt av högst 50 kilogram, för vilken slaktlicens erhållits. Nedslaktningen finge efter bestämmelsernas ikraftträdande endast ske hos slakteritillståndsinnehavare. Bestämmelsen gäller i likhet med övriga föreskrifter i ifrågavarande cirkulär för hela södra och mellersta Sverige samt för Norrland inom en rayon av två mil kring varje kontrollslakteri.

Genom att på detta sätt rätten till hemmaslakt av kalvar slopats, komma jordbrukarna att drabbas av ett tidsödande krångel vid slakt för hushållsförbrukning och att i samband härmed få vidkännas onödiga kostnader. Dessa olägenheter komma att göra sig särskilt starkt gällande i norrlandssocknarna med deras besvärliga vägförhållanden. Antalet uttagna slaktlicenser för kalvar är i dessa trakter ganska betydande, varför ett bibehållande av de nuvarande slaktbestämmelserna skulle betyda avsevärda besparingar i fråga om transportkostnader. Skellefteå sockens kris-

tidsnämnd och kristidsstyrelse, vilka i skrivelse till livsmedelskommissionen begärt bibehållande av de nuvarande bestämmelserna, ha sålunda anfört, att i genomsnitt 100 à 150 slaktlicenser för mindre kalvar uttas varje månad inom kommunen.

De nya bestämmelserna innebära enligt mitt och mångas förmenande en oskäligen press på våra jordbrukares vilja till lojalitet mot givna föreskrifter. Orimligt hårda och enligt den allmänna meningen onödiga förbud kunna bidra till att uppluckra ransoneringsmoralen och den allmänna respekten för lagar och förordningar. Jordbrukarna ha hittills i allmänhet lojalt rättat sig efter de givna bestämmelserna för hemslakt, varför en skärpning av föreskrifterna icke är motiverad från dessa utgångspunkter.

Ur kontrollsynpunkt är knappast någonting vunnet genom den ifrågavarande skärpningen, särskilt som kontroll av djurinnehavet torde kunna ernås genom det tilltänkta återinförandet av den i och för sig omstridda slaktgodemannainstitutionen.

Med anledning av vad sålunda anförts får jag hemställa om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för folkhushållningsdepartementet få rikta följande fråga:

Är herr statsrådet beredd att förorda en sådan ändring av gällande bestämmelser för slakt, att hushållsslakt av kalvar under 50 kg levande vikt måtte få ske enligt samma bestämmelser som gälla för slakt av hushållsgrisar?

Denna anhållan bordlades.

§ 16.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om bemyndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder för ökning av statsverkets an-

del i totalisator-, tips- och lotterimedel;
och

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts
proposition med förslag till lag om
ändring i kommunalskattelagen den 28
september 1928 (nr 370), m. m.

§ 17.

Justerades protokollsutdrag.
Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 12.05 em.

In fidem
Gunnar Britth.